

Bloembezoekende insecten, meer dan alleen honingbijen

Marleen Boerjan en Ad Vermaas

Imkers waren en zijn geïnteresseerd in bloeiende planten. Vooral de nectar- en stuifmeelproducerende planten hebben de belangstelling. Nog steeds is het zo, dat voor de meeste imkers de honinggoogst het hoogtepunt van het seizoen is. Voor de bijenvereniging is dat de jaarlijkse honingkeuring. Zijn er al afdelingen die 'tuinkeuringen' organiseren? De eerste afdeling meldde zich. Waarschijnlijk is het dat de tuinkeuring nog het voorrecht is van de plaatselijke tuinvereniging. Maar de tijden veranderen: steeds vaker hoor je collega-imkers zeggen dat ze op een andere manier tegen de natuur aankijken dan vroeger, toen ze nog geen bijen hadden. Als imker krijg je meer waardering voor de bloemen in de wegberm en sta je vaker stil bij planten waarop veel 'bijen' vliegen. Maar dan blijkt dat de 'bij' een zweefvlieg, een solitaire bij of een hommelmel is. Het observeren van deze bloembezoekende insecten roept verwondering en bewondering op, de interesse in andere insecten dan honingbijen alleen lijkt toe te nemen. Een themanummer met als algemene titel: 'biotoopverbetering voor bestuivende insecten' past dan ook zeer goed in een tijd waarin de moderne imker oog krijgt voor al wat zich in een bloeiende tuin beweegt.

De insectenmuur en zweefvliegen

De een zal lang kunnen kijken naar de imposante, harige verschijning van de aardhommel. En misschien verwondert hij zich erover dat het dier, ondanks het wat plompe lichaam, toch een fraaie verschijning is. De ander kijkt hoe het wormkruidbijtje nectar puurt uit het samengesteld bloemhoofd van het boerenwormkruid. Voor deze imkers is het maar een kleine stap om plekje in de tuin zo te laten dat de aardhommel er kan overwinteren of dat het boerenwormkruid er kan groeien. Andere imkers worden nieuwsgierig naar de leefwijze van solitaire bijen en besluiten een insectenmuur aan te leggen.

Ook zweefvliegen boeien door hun vederlicht gedrag, de massaliteit waarmee ze sommige soorten bloemen bezoeken, het karakteristieke geluid dat ze maken wanneer ze bij een verstoring alle tegelijk opvliegen. En wanneer je je dan gaat verdiepen in hun leefwijze,

bleekt dat ze een belangrijke rol spelen bij het reguleren van de luizenpopulatie. Het is dan nog maar een kleine stap om planten in de tuin te zetten die zweefvliegen aantrekken.

Vlinders

Het is bekend, de aaibaarheidsfactor van vlinders is zeer hoog: de vederlichte fladderaars die in het voorjaar het lentegevoel kleur geven en tot in het najaar blijven boeien. Zelfs in de winter kun je ze nog tegen komen op een rustig plekje op zolder of in de schuur. Het zijn insecten die voor bijna iedereen bekoorlijk zijn. Een scala aan vlinderplanten in de tuin helpt daarbij.

Ontdekken wordt genieten

Al met al is er nog nauwelijks iets gezegd over onze honingbijen en dat is ook in de lijn van dit themanummer. Natuurlijk, als imkers heeft de honingbij onze gezamenlijke belangstelling. Maar de bijenhouderij kan, behalve een doel, ook een startpunt zijn. Een startpunt om nieuwe deuren te openen en oog te krijgen voor een boeiende wereld van leefwijzen, ordeningen en samenhangen. Ontdekken wordt dan tevens genieten van alles wat er telkens weer is. Zo maar, als een natuurlijk gegeven.

Dit themanummer wil achtergronden geven, mogelijkheden aanreiken en activiteiten stimuleren.

259

Boerenwormkruid. Foto: M. Boerjan